

464 respondents (64.5%) were interested in information about healthy lifestyle, 69 respondents (9.6%) were not interested, and 186 respondents (25.9%) did not think about it. A positive finding is that about two thirds of respondents are interested in obtaining information, which suggests, that they are not indifferent to health issues.

Poor health can significantly affect the achievement of life goals. It is gratifying that studies on health and attitudes to health in children and young people are underway. It is also gratifying that the Slovak Republic has also participated in the international study HBSC - Health Behavior in School Aged Children, which is carried out in cooperation with the WHO in 43 countries. It aims to monitor the health and health-related behavior of schoolchildren in their social context. National Report HBSC Slovakia informs very clearly and transparently about the health and welfare of children and youth in various countries and shows the position of Slovakia among them.

The findings of our study will serve to provide information on health and health-related behavior of schoolchildren in the Zemplín region in Slovakia and to develop effective health promotion programs, health education programs and monitor their effectiveness not only at regional, national but also international level.

References

AMISOLA, R. V. B., - JACOBSON, M. S. 2003. Physical activity, exercise and sedentary activity: Relationship to the causes and treatment of obesity. 2003. *Adolescent Medicine*, Vol. 14, 23-37.

BUNC, V. 2008. *Příčiny a detekce nadváhy a obezity dětí*. In Mužik, V., Dobrý, L., Süß, V. *Tělesná výchova a sport mládeže v biologickém, psychologickém, sociálním a didaktickém kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. s. 45 – 53. ISBN 978-80-210-4589-7.

HOŠKOVÁ, B. 2012. *Vademecum. Zdravotní tělesná výchova (druhy oslabené)*. Karolinum, 2013, 132 s. ISBN 978-80-246-2137-1.

KOLEKTÍV AUTOROV. 2009. *Sociálne determinanty zdravia školákov. HBSC- Slovensko – 2005/2006*. Národná správa. Košice: Equilibria, 2009. 100 s. ISBN 978-80-89284-29-0.

MÜLLEROVÁ, D. 2009. *Obezita - prevence a léčba*. Praha: Mladá fronta, 2009. 261 s. ISBN 978-80-204-2146.

NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA. 2000. *Zdravie pre všetkých v 21. storočí*. Bratislava: Národné centrum podpory zdravia, 2000. ISBN 80-7159-123-8.

PASTUCHA D a kol., 2011. *Pohyb v terapii a prevenc idětské obezity*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 128 s. ISBN 978-80-247-4065-2.

SOBIESZCZANSKA, M., et.al. 2009. *Physical activity in basic and primary prevention of cardiovascular disease*. PubMed - indexed for MEDLINE [online]. 2009, [cit. 2018-06-15]. Dostupné z World Wide Web: <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites>>. PMID: 19711738 [PubMed - in process].

VÍTEK, L. 2008. *Jak ovlivnit nadváhu a obezitu*. GradaPublishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2247-4.

WHO. 2015. *Obesity. Facts and figures. The challenge of obesity - quickstatistics*. [online]. 2015. [cit. 23.8. 2018] Dostupné na [www: http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/noncommunicable-diseases/obesity/facts-and-figures](http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/noncommunicable-diseases/obesity/facts-and-figures)

Пані др. Сузанне Кодоні, логопедка, MAS Cranio Facial Kinetic Science (MCFKSc)

«Побудова мовлення у дітей з депривацією з ментальними порушеннями». Стратегії комунікації у осіб із важкою формою інвалідності

Базель (Швейцарія)

Життя без контакту з іншими людьми не можна собі уявити. Комунікація створює основу для людського спілкування. Комунікація є важливою складовою частиною нашого життя, без якої не можна собі уявити наше щодення. У всіх міжлюдських стосунках усвідомлена чи неусвідомлена комунікація проходить таким чином, що жодна людина не може уникнути цього.

Але що таке, власне, комунікація? Що її позначає і чи можна її описати?

Поняття «комунікація» походить від латинського слова «communicatio» - повідомлення або розмова, порозуміння.

Комунікація – це обмін інформацією між людьми за допомогою мов чи знаків. Для комунікації завжди потрібно мінімум двоє людей, які б були залучені в процес спілкування.

Ми розрізняємо передавача певного повідомлення та його отримувача.

При цьому комунікація може проходити різними комунікаційними каналами:

- акустично (те, що можна почути)
- оптично (те, що можна побачити)
- тактильно (те, чого можна торкнутися)

Так само можна комунікувати і письмово. Для цього є декілька прикладів: листи, електронні повідомлення і т.п.

Як працює комунікація? Відколи є мова, люди постійно думають про те, як комунікувати один з одним і обмінюватись інформацією. Для передачі інформації було придумано різні моделі, які повинні пояснити, як працює комунікація і на які фактори вона впливає.

Відомі моделі комунікації:

- Модель чотири вуха – Шульц фон Тун
- Модель Органон – Фрітц Бюлер
- П'ять аксіом - Пауль Вацлавік

Мова – це інструмент, з яким одна особа може повідомити іншій щось про певні речі. За Бюрером мова має три функції:

- Функція вираження
- Функція викладення інформації
- Функція звертання

Під час комунікації на основі мовних знаків ці три функції вступають в контакт одна з одною. (Фрітц Бюлер за Платоном)

Види комунікації.

Вербальна комунікація означає обмін інформацією через мову.

Невербальна комунікація – це порозуміння без слів, наприклад через жести та міміку.

Таким чином невербальна комунікація може проходити і неусвідомлено, тоді коли ми не думаємо над нашими жестами та мімікою і не керуємо ними усвідомлено. Але це і означає, що ми не можемо уникнути комунікації.

Пауль Вацлавік сформулював у своїй моделі комунікації аксіому, що неможна не комунікувати. Як тільки зустрічаються двоє людей, то комунікація проходить, свідомо чи несвідомо.

Невербальна комунікація починається із розбудови довіри, послідовно, з повагою, поступово.

Мова тіла та вимова дорівнює дієвості.

Так само, як очі називають дзеркалом душі, так язик називають дзеркалом здоров'я. Дисфункція орофациальних м'язів на прикладі мовленнєвого дерева. Рот – чутливий мультидисциплінарний робочий простір.

Серед причин дисфункцій: годування (пляшечкою), положення язика, незріла моторика, звички, утруднене носове дихання, генетично зумовлені аномалії росту скелету обличчя,

Вторинна симптоматика:

- моделі
- ланцюгова реакція
- системна мережа
- орофациальної системи
- орофациальні м'язи

Дисфункція орофациальних м'язів. Неможливо розглядати язик ізольовано, так само як і неможливо лікувати окремі м'язи. Лікування розладів функції язика – це робота міждисциплінарної команди, яка розглядає загальні функції тіла; це індивідуальна, підлаштована під конкретну людину, терапія. Обмежена функція орофациальних м'язів впливає на харчування. Різноманітна змінна взаємодія між орофациальною системою та цілим тілом: рот – ротова порожнина – м'язи – гігієна – первинні функції – естетика. Соціальна структура – прийняття – обличчя – ідентичність.

О.Я. Андрійчук, Т.Є. Цюпак, Н.Б. Грейда

Базові знання у професійній підготовці фізичних терапевтів, ерготерапевтів

Східноєвропейський національний університет імені Лесі України

Будь-яка сфера людської діяльності вимагає професійного, компетентного підходу до вирішення поставлених завдань. Особливо, актуальним постає питання професійної підготовки фахівців в галузі охорони здоров'я. Адже, від їх знань та вмінь залежить не лише здоров'я пацієнтів, а й якість та тривалість їхнього життя.

Фундаментальною основою професійних знань та вмінь є базові знання, які студенти отримують під час перших років навчання та усвідомлено переоцінюють протягом наступних років та під час безпосередньої роботи за спеціальністю. У зв'язку з цим, ми приділяємо великої уваги технології формування професійних компетентностей майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, ключовим моментом якої є засвоєння базових знань.

Згідно з визначенням поданим у Академічному тлумачному словнику української мови, «компетентний» - який має достатні знання, добре обізнаний в певній галузі.

Для успішної реалізації технології формування професійних компетентностей та становлення конкурентно спроможного фахівця, який якісно буде виконувати свої посадові обов'язки, навчальний процес повинен бути побудований з дотриманням певних принципів, основними з яких є: принцип системності знань; принцип